

NAV SIN UNGDOMSINNSATS

20.11.19 // Evie Tonette Austbø, rådgiver NAV Rogaland

- Tall og fakta
- Ungdomsinnsatsen – hva er det
- utfordringer
- Hva virker?
- Samarbeid

Hva er ungdomsinnsatsen i NAV?

- Unge under 30 år med bistandsbehov
- Mål om å komme raskt i gang med arbeid, utdanning eller annen hensiktsmessig aktivitet for å hindre:
 - lange perioder utenfor arbeidslivet
 - varig ekskludering fra arbeidslivet
 - uføretrygd

Regjerings inkluderingsdugnad

- Inkluderingsdugnaden har tre innsatsområder:
 - redusert risiko ved å ansette
 - arbeid og psykisk helse og
 - bedre muligheter til opplæring
- Økt og bedre kontakt med arbeidsgivere
- Flere i arbeid
- Personer med nedsatt arbeidsevne og/eller hull i cv prioriteres
- Flere på lønnstilskudd
- Bedre samarbeid helse og arbeid
- Mer kvalifisering og utdanning

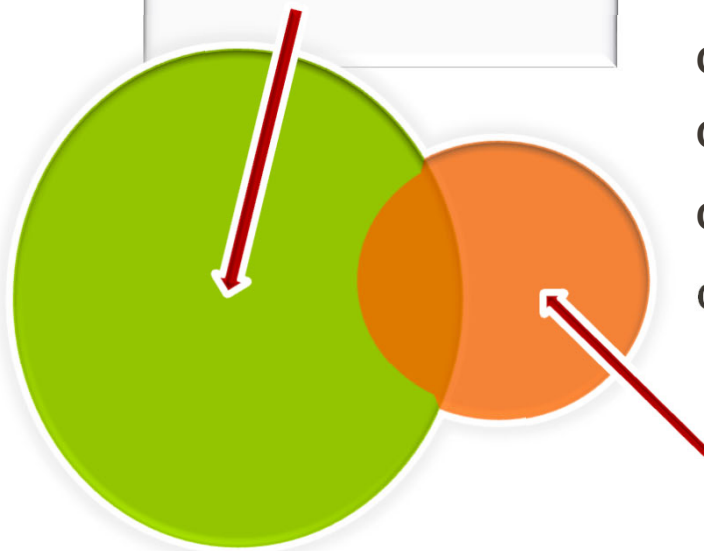
For NAV betyr dette:

- Prioritere unge ved oppfølging og tildeling av arbeidsrettet tiltak
 - Det er særlig viktig å tilby kompetansehevende tiltak.
- Sikre aktivitet innen 8 uker etter kontakt med NAV
 - Individuell vurdering i samarbeid med den unge danner grunnlag for hvilke aktiviteter som er hensiktsmessige
- Samarbeid med andre instanser er avgjørende for de med sammensatt bistandsbehov:
 - Skolevesenet
 - Helsevesenet
 - Arbeidsgivere
 - Barneverntjenesten
 - NAV Hjelpemidler og tilrettelegging med flere

Rogaland i dag – høsten 2019

I arbeidsstyrken:
253 198

I utkanten av arbeidsstyrken
og mottar livsoppholdsytelser:

Ca. 26 300 Uførepensjon

Ca. 9 400 Arbeidsavklaringspenger

Ca. 10 000 Sosialhjelp

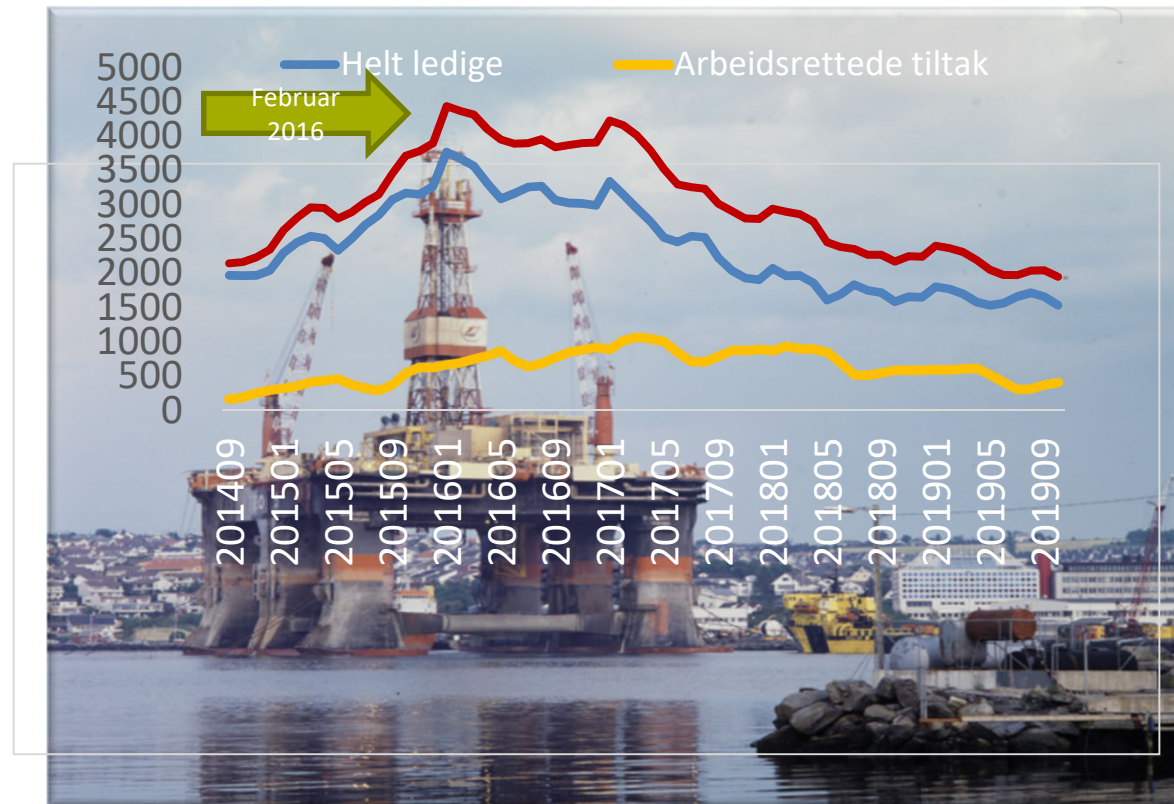
Ca. 11 000 Sykepenger

Ca. 3 900 Dagpenger

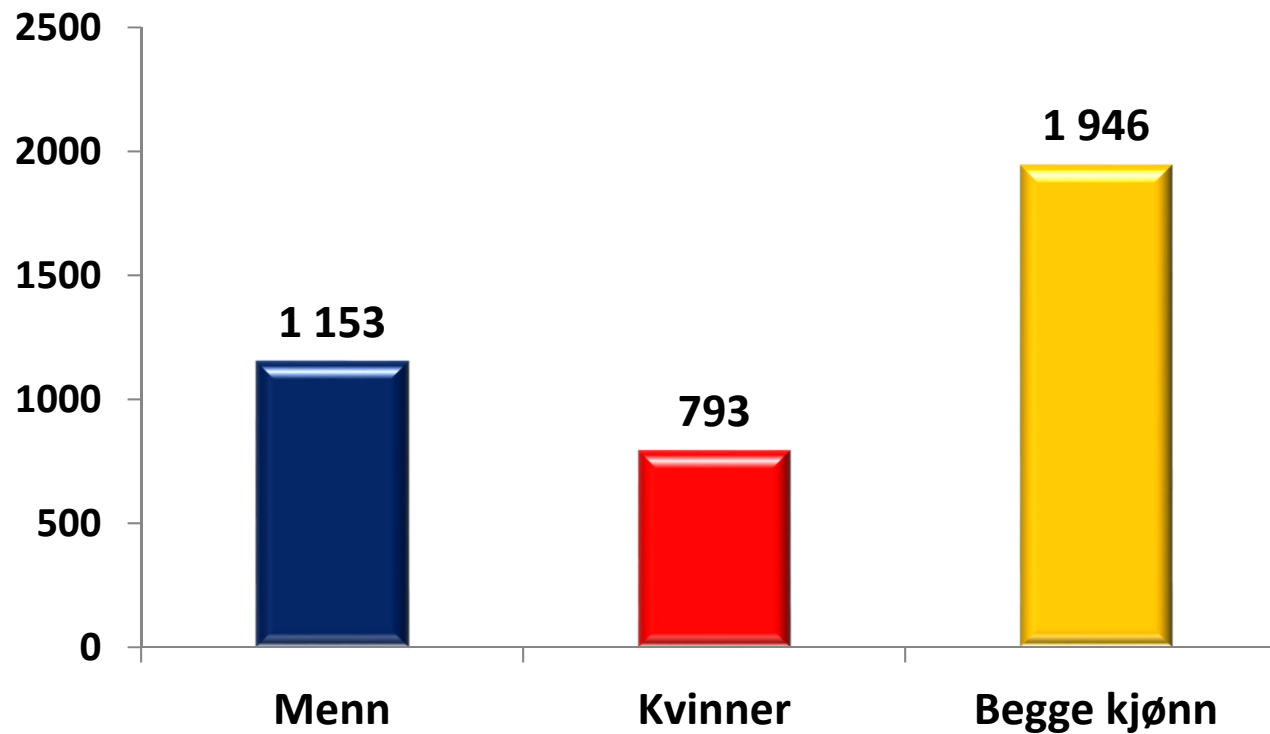
SUM: Ca. 60 600

Rogaland. Utvikling i bruttoarbeidsledigheten. Oktober 2014 – oktober 2019. 16 år – 29 år

Rogaland. Antall unge arbeidsledige. 16 år – 29 år (brutto).

Arbeidsledigheten (brutto) er høyest blant menn under 30 år

Oktober 2019

20 – 24 år:
3,7 prosent

25 – 29 år:
4,6 prosent

Hva trenger arbeidsgivere i Rogaland?

Mange stillingsoppdrag innen bygg/anlegg og industri. Vanskelig å finne kvalifiserte kandidater.

Fagbrev er etterspurt:

- Elektrikere
- Rørleggere
- Tømrere
- Isofag (isolering, stillasbygging, overflate)
- Malere
- Bussjåfører og tungtransport
- Bilmekanikere
- Helsefag
- Barne- og ungdomsarbeidere
- Frisør
- Kokk

Stort behov for høyere kompetanse i Rogaland

- IT-kompetanse
 - Programmering, koding
 - IKT-sikkerhet
 - Digitalisering øker behovet
- Ingeniør- og teknisk kompetanse
- Profesjonsutdannede i helsevesenet
 - Leger, sykepleiere, psykologer. Stort behov for spesialister
- Pedagogisk personell
 - Barnehage, skole

**Fortsatt utfordringer for enkelte grupper
av de som er registrerte arbeidssøkere.**

To hovedgrupper: Ungdom som kommer til NAV

- 1 De som har **fullført videregående skole** og har noe arbeidspraksis.
- 2 De som har **sammensatt problematikk**, droppet ut av videregående skole og mer omfattende oppfølgingsbehov.

Hva mener ungdom selv er årsaken til at de kommer til NAV?

Hva er årsaken til at ungdom ikke er i arbeid eller utdanning?

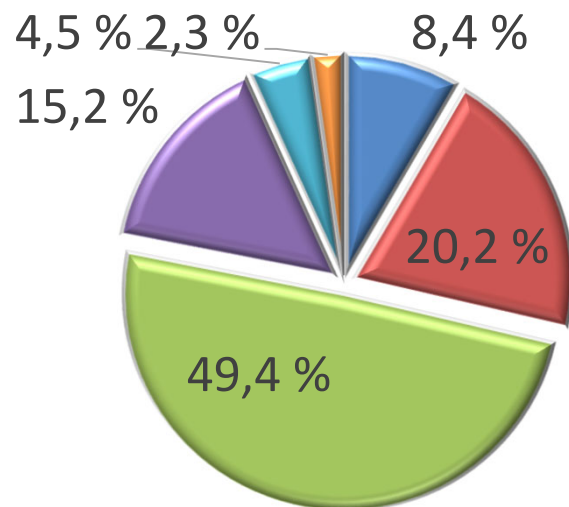
- Mangler utdanning og arbeidserfaring.
- Er utmattet/utslitt.
- Har liten tro på seg selv, sjenert.
- Deprimert.
- Søvnproblemer.
- Usikker på hva de kan og vil.
- Stort fravær på skole.
- Dårlige jobbmuligheter i nærheten.
- Droppa ut av skolen.
- Smerter.

Hvorfor kontakter ungdom NAV?

- Trenger jobb
- Er for syk til å være i jobb/utdanning
- Har i tillegg ikke inntekt og trenger penger

Rogaland. Unge helt ledige etter utdanningsnivå. Oktober 2019

- Grunnskole
- Videregående skole - ikke fullført
- Videregående avsluttet utdanning
- Høyere utdanning, inntil 4 år
- Høyere utdanning, over 4 år
- Ukjent

Utfordringsbilde for flere unge

- nedsatt arbeidsevne
- på helserelaterte ytelser
- lavinntekt
- får uføretrygd på grunn av psykiske lidelser
- faller ut av videregående opplæring
- står i fare for varig ekskludering fra arbeidsmarkedet

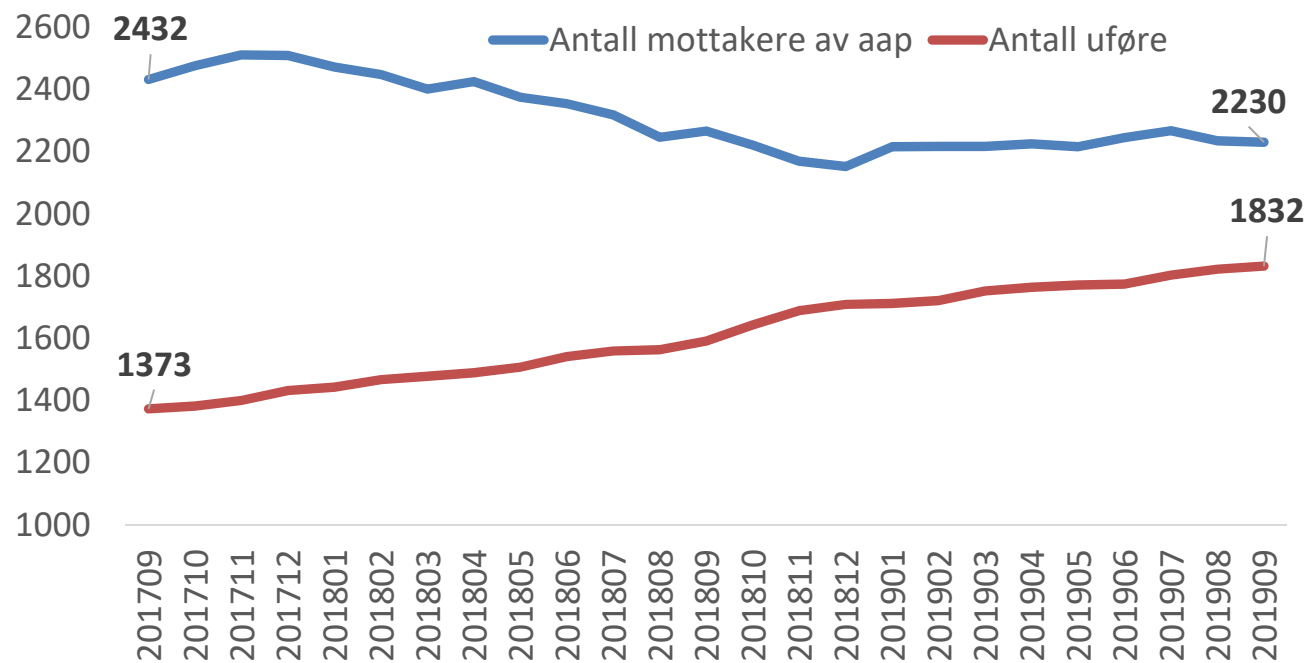

Hva er ungdommenes utfordring slik NAV ser det?

- Lite utdanning – arbeidsmarkedet krever formell kompetanse
- Mindre relevant arbeidserfaring
- Mangelfulle norskferdigheter
- Helseproblemer

Rogaland: Antall uføre og mottakere av AAP. September 2017 – september 2019. 18 – 29 år

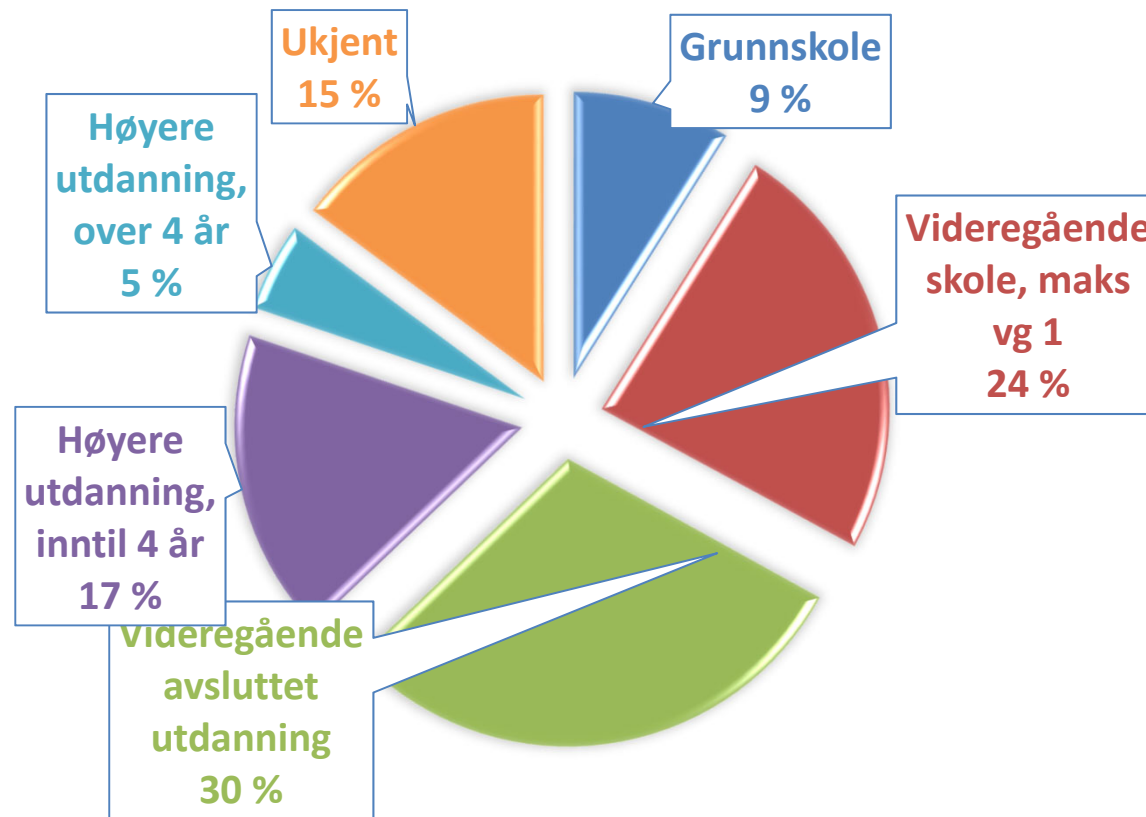

UNGE OG AAP

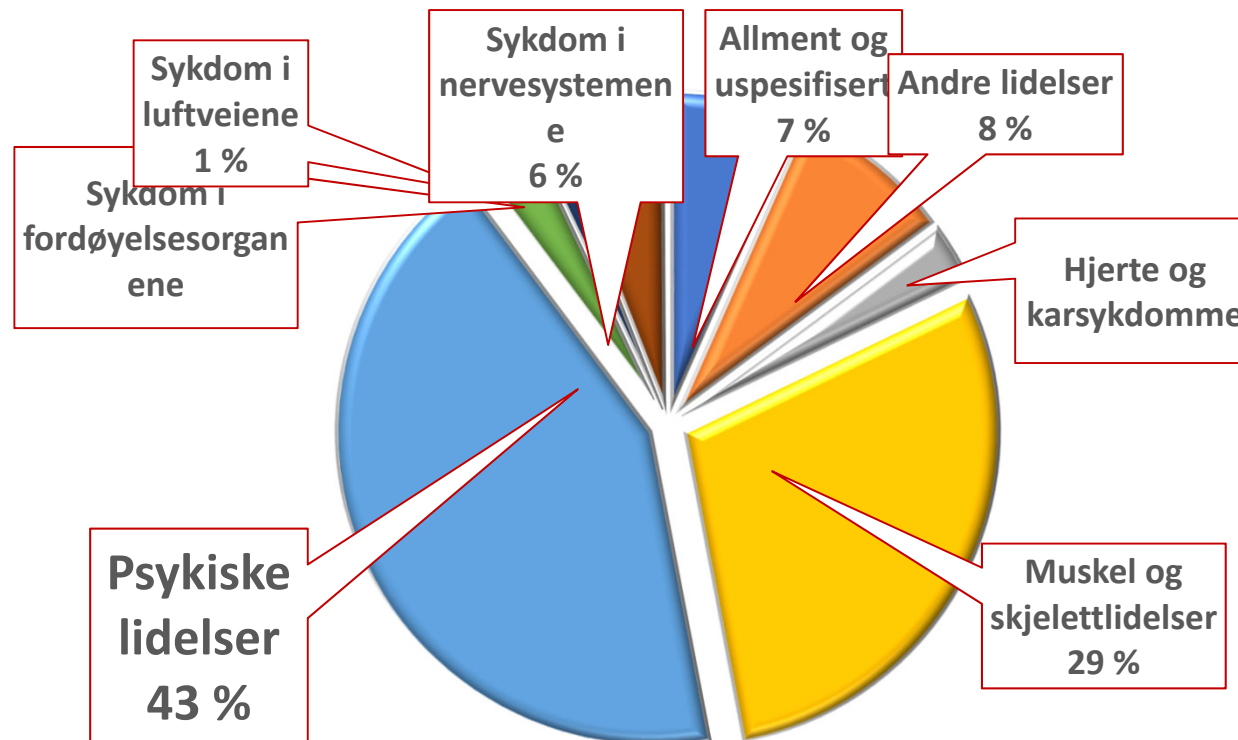
- Personer under 30 år utgjør en stadig økende andel av det totale antall mottakere
- 2269 i alderen 18-29 år mottar AAP i Rogaland per september 2019.

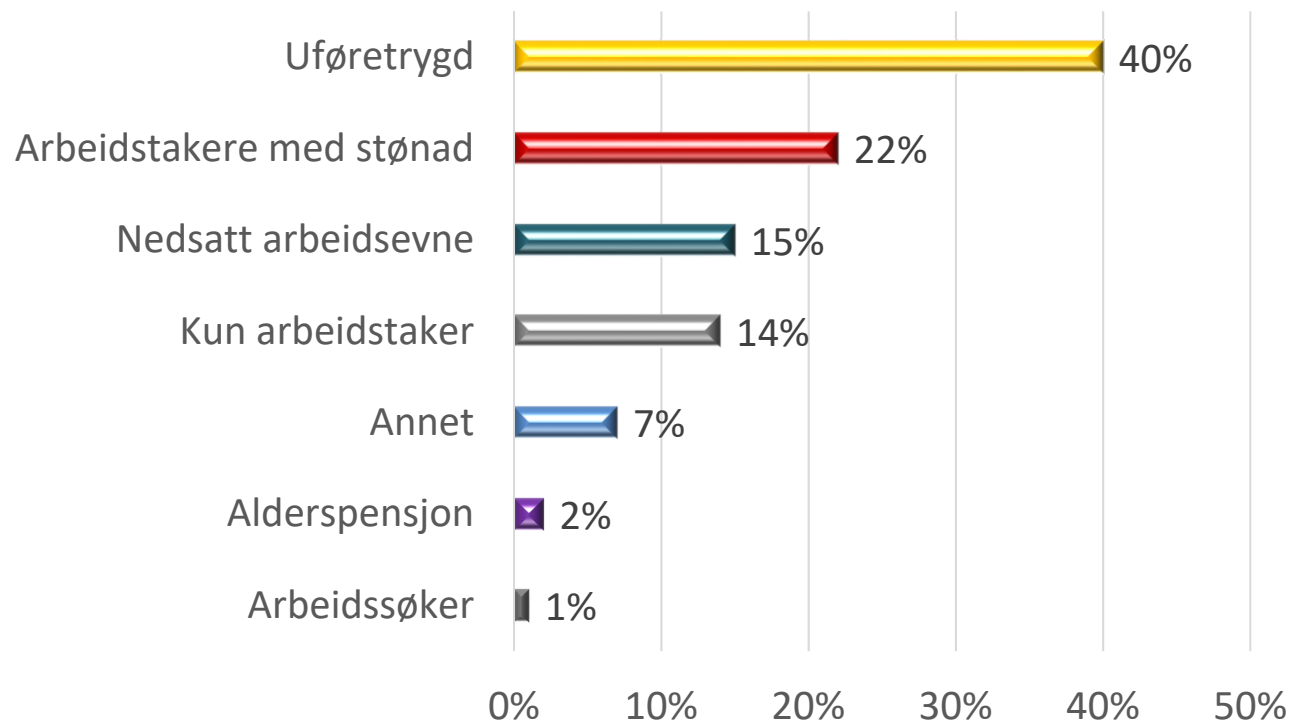
Rogaland. Mottakere av AAP etter utdanningsnivå

Norge. AAP og diagnose 18-67 år. September 2019

Norge. Mottakere av arbeidsavklaringspenger. Status 6 måneder etter avgang. 2. kvartal 2019

70%

Av alle 18-29 åringer med AAP eller uføretrygd har psykisk lidelse

Uføretrygd og unge

- Markant økning på unge uføre i hele Norge
 - Skyldes delvis endringen i AAP regelverket, kortere rettighetsperiode og strengere unntaksregler fra 01.01.2018
 - Høyere krav til formell utdanning
 - Høyere krav i arbeidsmarkedet – omstillingsdyktig, tempo
 - Flere barn med alvorlige helseproblemer vokser opp som følge av medisinske fremskritt
 - Andre forklaringsmodeller?

Nesten alle som mottar uføretrygd i alderen
18-29 år mottar 100% ytelse.

Oppfølging av unge – hva vet vi virker?

- Inkludering av ungdom i skole eller arbeid må være fleksibel
- Rask respons og god tilgjengelighet
- Intensiv og tett oppfølging - krever mer enn det mange får innenfor den ordinære virksomheten i NAV-kontor
- Godt tverrfaglig samarbeid på både helse-, arbeids- og utdanningsfeltet

HVA VIRKER I OPPFØLGNING SARBEIDET MED UNGE?

- I følge forskning
 - Tett oppfølging
 - Fast kontaktperson
 - God relasjon
 - Samtidighet – behandling og tiltak/oppfølging
 - Brukermedvirkning/myndiggjøring
 - Ressursfokus
 - Koordinering av innsats

Ungdomsteamene i Rogaland

- Store og mellomstor NAV kontor har etablerte Ungdomsteam
- Mindre kontor har ungdomsveiledere
- Mindre portefølje 50-60 ungdommer
- Ulik kompetanse som kan nyttes på tvers
- Hvordan jobber veilederne?
 - Individuelt tilpasset oppfølging
 - Fokus på brukermedvirkning, kvalifisering, ressurser og motivering
 - Gruppetilbud ved noen kontor
 - Samarbeid med andre instanser

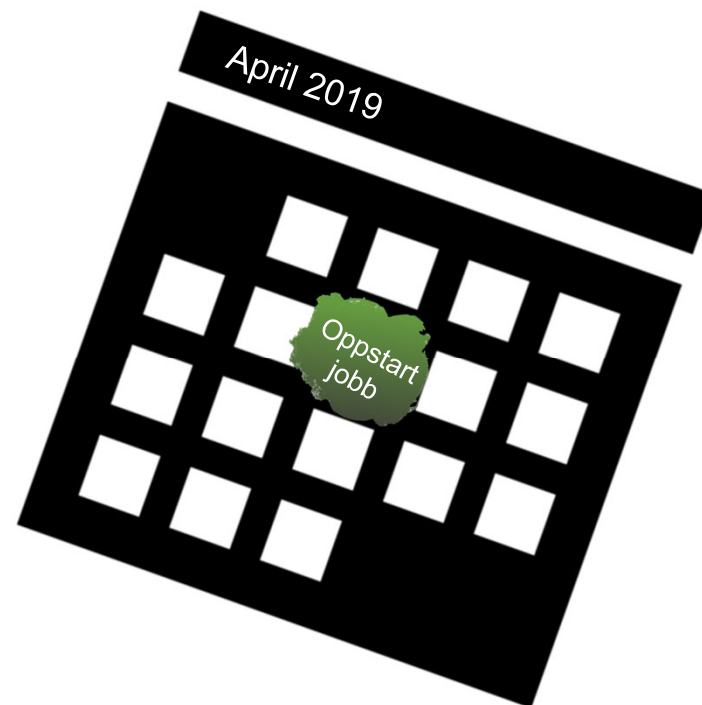

Arbeidshåp

Folks egne forventninger og tro på at de skal komme i jobb igjen er viktig!

Forventning hadde mer å si enn f.eks symptomtrykk.

Tiltaksbruk – ungdom i Rogaland

Ungdom er prioritert – ungdom med nedsatt arbeidsevne spesielt

- Opplæring – NAV ønsker at unge skal fullføre utdanning eller opplæring, særlig yrkesfag
- Midlertidig lønnstilskudd
- Målrettet arbeidstrening
- Mentor
- Inkluderingsstilskudd
- Samarbeid med NAV Hjelpemidler og tilrettelegging

Tiltak rettet mot unge med psykiske lidelser

- Utvidet oppfølging – Jobbspesialistene i NAV
- NAV sin tilstedeværelse i DPS - Individuell jobbstøtte
 - Individuell jobbstøtte er et samarbeid mellom Haugaland DPS, Stavanger DPS, Jæren DPS og NAV Rogaland. En metodeleder og tre jobbspesialister har sitt arbeidssted i DPS`ene
- Jobbmestrende oppfølging
 - Oppfølgingstiltak for personer med alvorlige psykiske helseproblemer som ønsker å komme i/tilbake til arbeid. Må være i behandling.
- Ville veier – en kreativ arena, som gir deltakeren tid til å finne seg selv og sine ressurser, med mål om arbeidsdeltakelse

Tiltak rettet mot unge med psykiske lidelser

- Fra offer til kriger – Motor med mening
 - Deltakerne skal jobbe i team for å sette i stand gamle defekte motorsykler. De vil ha varierte oppgaver og må sette opp tidsplaner, budsjett, stå for innkjøp og gjennomføring av arbeidet, med tilbud om hjelp fra frivillige. Hensikten er å styrke deltakernes samhold, samarbeid og i tillegg få prøvd ut ulike ferdigheter som kan bidra til å øke mulighetene deres for å få ordinært arbeid eller utdanning.
- TAFU – tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning
- Jobbresept / skoleresept – spesialisthelsetjenesten tilbud i samarbeid med NAV

Til ettertanke:

Hva kan jeg gjøre for at flere unge kommer i jobb?

NAV-veileder forteller:

«Vi har fått flere aha-opplevelser på forholdsvis tunge brukere som faktisk fungerer veldig godt i en jobb. Det handler om at vi er tett på, finner den rette arbeidsgivere og følger tett opp»

Fafo evaluering av ungdomsinnsatsen – foreløpige funn

- Unge prioriteres
- Omfattende samarbeid med utdanning, helse og andre kommunale tjenester. Mest utfordrende er samarbeidsrelasjonen NAV og helsetjenester.
- Unge med ulike psykiske helseutfordringer, lav eller dårlig utdanning.
- AAP og sosialstønad er dominerende inntektsordninger
- De unge sier de er fornøyde med oppfølgingen
- Ungdomsveiledere etablerer egne relasjoner til arbeidsgivere og bruker det lokale arbeidsmarkedet i sin oppfølging.

Samarbeidsavtaler

- I august 2019 er det **1603** registrerte ungdommer hos Oppfølgingstjenesten i Rogaland for skoleåret 2019-2020
- Samarbeidsavtale mellom NAV og Oppfølgingstjenesten
- Fag- og yrkesopplæringen, lærekandidatordningen

Ungdomsinnsatsen

- NAV trenger dere for å få flere unge i arbeid
- De fleste unge vil og kan jobbe, dersom vi gir rett støtte
- Det handler om å gi håp, mestringstro og muligheter
- Mange arbeidsgivere ønsker å inkludere – vi må tilrettelegge slik at ungdom og arbeidsgivere får muligheten

«Det er viktig å være litt i forkant og ikke tenke at det er ungdommen «min» eller ungdommen «din», det er ungdommen «vår» - det er et felles ansvar å få ungdommen videre»

En OT-rådgiver, AFI rapport 2016:01a

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Ta gjerne kontakt!

Evie.Tonette.Austbo@nav.no